

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat BİLGİN tarafından Anayasa'nın 98'inci İktüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

İzmir Aliğa gemi söküm tesisleri, yıllardır hurda gemilerin sökümü sürecinde yaşanan kirlilik, iş cinayetleri, özellikle asbest ve tehlikeli maddeler ile gündeme gelmektedir. Tesislerde her yıl yüzlerce hurdaya ayrılmış gemiler parçalanmakta, radyoaktif ve ağır kimyasallar içeren kirleticiler ortaya çıkmaktadır. İşçiler açısından gemi sökümü işi en üst düzey iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin alınmasını gerektiren bir süreçtir. Söküm işleminde bazı maddelerin insan sağlığı için öldürücü zararları olduğu ortaya konmuştur. Yalıtım malzemesi olarak kullanılan silikat minerali asbest, ısıya, aşınmaya ve kimyasal maddelere çok dayanıklı lifli yapıda kanserojen bir maddedir. Uluslararası Kanseri Araştırmaları Ajansı'nın (IARC) kanserojen maddeler listesinde "kesin kanserojen" tanımlaması ile 1. grupta yer almaktadır. Asbestin yanı sıra soğutucu sıvılarda - kablo kaplamalarında kullanılan PCB olarak da bilinen Poliklorlu bifenil, gemi dış boyasında korozyona karşı kullanılan Tributyltin, soğutma sistemlerinden kullanılan klorofloro karbon gazları da akciğer kanserine yol açmaktadır. Gemi söküm işi oldukça tehlikeli bir iş olduğu için ölümlü iş kazası yaşanma riski çok yüksektir.

Türkiye OECD ülkeleri arasında gemi sökümü yapan tek ülkedir. Demokratik kitle örgütleri ve bilim insanları gemi sökümünün yarattığı çevre kirliliği ve işçi sağlığına yönelik oluşturduğu riskleri sıklıkla dile getirmektedirler.

Aliğa'da gemi söküm işçileri zorlu iş koşullarında çalışmalarına rağmen emeklerinin karşılığını alamamaktadır. 22 gemi söküm tesisinde çalışan işçiler düşük ücretlere, güvencesiz çalışma koşullarına karşı iş bırakma eylemi başlatmışlardır.

İşçilerin talepleri şu şekildedir;

- Gemide çalışan kesimcisinin 500 TL, saha işçisinin 450 TL, ara işçisinin 350 TL ve operatörün 450 TL yevmiye alması.
- Gemi söküm işçiliğinin, ağır ve tehlikeli iş kolu kapsamına alınması.
- Maaşlarının bankalar üzerinden ödenmesi.
- Hava muhalefeti nedeniyle yevmiyelerinin kesilmemesi.
- 6 ayda bir zam uygulanması.
- Yapılan eylemler nedeniyle hiçbir işçinin işten atılmaması.
- İşçi temsilciliğinin protokol altına alınması.
- Kişisel koruyucu ekipmanların işçilere temin edilmesi.
- Cumartesi günleri yarım gün mesai yapılması.
- Eldeki iş bitiminde işçilerin işten çıkartılmaması.
- Yıllık izin hakkı olan işçinin istediği zaman iznini kullanabilmesi.
- İşe girişlerde rapor alınırken, rapor çıkarma ücretlerinin işveren tarafından karşılanması.
- Bu süreçte açılan tüm davaların geri çekilmesi.

İşçilerin tehlikeli ve ağır çalışma koşulları dikkate alınarak, haklı taleplerinin karşılanması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1- Aliğa gemi söküm işçilerinin; ücret artışı, güvenli çalışma koşullarının sağlanması gibi ekonomik ve sosyal haklarının verilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi için Bakanlığınız devreye girecek midir?

2- Aliğa'da faaliyet gösteren 22 gemi söküm tesisi, iş sağlığı ve güvenliği koşulları ne sıklıkla denetlenmektedir? Yükümlülüklerini yerine getirmeyen tesislere ne şekilde yaptırım uygulanmaktadır?

3- Son beş yılda Aliğa'daki tesislerde kaç iş kazası yaşanmıştır? Kaç işçi iş kazasında hayatını kaybetmiştir?

4- Son beş yılda Bakanlığınız verilerine göre Aliğa'da kaç işçi özellikle asbeste maruz kalarak meslek hastalığına yakalanmıştır?

59496

5- İşçilerin iş kıyafetlerini kendilerinin aldığı, yeterli maske verilmediği iddiaları bakanlığınızca araştırılmış mıdır? İş kıyafetlerinin şirketler tarafından karşılanması için girişiminiz olacak mıdır?

6- Aliğa gemi söküm işçilerinin örgütlenme çalışmaları için Bakanlığınızın desteği olacak mıdır?

7- Gemi söküm işçiliğinin, ağır ve tehlikeli iş kolu kapsamına alınması için çalışmanız olacak mıdır?

8- Bakanlığınız, Aliğa'da gemi söküm tesislerinde işçilerin çalışma koşullarını incelenmiş midir? Bu konuda kamuoyu bilgilendirilecek midir?